

Enige informatie over de Crisis en herstelwet (Chw), de schadeafhandeling, het versterken en de onteigeningswet

Schadeafhandeling

Brieven Kamp 13 en 20 april: **welke partijen beslissen mee?**

In de brief van 13 april van Kamp staat:

“Alle partijen hebben hun medewerking toegezegd om per 1 juli 2017 te komen tot een nieuw schadeprotocol. Schadegevallen die worden gemeld in de periode tussen 31 maart 12.00 uur en 30 juni zullen worden geregistreerd en vanaf 1 juli 2017 via de nieuwe procedure worden afgehandeld.”

De beide maatschappelijke partijen hebben zich teruggetrokken. Toch schrijft Kamp in zijn brief van 20 april:

“Met mijn brief aan uw Kamer van 13 april 2017 heb ik niet de indruk willen wekken dat de uitkomst van het traject om te komen tot een nieuwe schadeafhandelingsprocedure op voorhand zou vaststaan. Een nieuwe aanpak zal alleen goed werken als deze breed wordt gedragen. Dit traject is een open proces onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), die de wensen en opvattingen van de **betrokken maatschappelijke** en bestuurlijke partijen een volwaardige plaats zal geven in een finale afweging.”

Het is afwachten of de beide betrokken maatschappelijke partijen GBB en Gasberaad opnieuw het traject van onderhandelen ingaan. De bestuurlijke partijen zullen m.i. wel akkoord gaan...

Wat de meerwaarde van deze brief is, is niet duidelijk.

We horen vaker dat wanneer partijen uitgenodigd zijn om mee te praten, ze zich niet bewust zijn van het feit dat ze door aanwezig te zijn, instemmen met genomen besluiten.

Crisis en herstelwet

De geboorte van de Chw in Groningen

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft begin 2016 een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken over de brief van 18 december 2015 inzake Gaswinning Groningen en meerjarenprogramma NCG.

Een van de vragen was:

Waarom komt u met een tijdelijk besluit, terwijl in Groningen behoefte is aan duidelijkheid voor de lange termijn?

De minister antwoordt dan als volgt:

“Ik deel de opvatting dat het wenselijk is om de mensen in Groningen duidelijkheid te bieden voor de langere termijn. De Raad van State heeft het tot nog toe geldende instemmingsbesluit vernietigd en aangegeven dat een nieuw instemmingsbesluit met een betere motivering genomen moet worden. Voor dat nieuwe instemmingsbesluit hanteert het kabinet twee uitgangspunten: (1) inhoudelijk baseren op de meest actuele gegevens en inzichten, hiervoor is het wenselijk dat NAM een nieuw winningsplan opstelt; (2) procesmatig vormgeven conform de kabinetsreactie op het OVV-rapport «Aardbevingsrisico's in Groningen», waarbij ik veel belang hecht aan het optimaal

betrekken van de regio bij de besluitvorming. Op deze wijze wil ik komen tot een besluit dat voor meerdere jaren zal gelden en dus zal voorzien in de behoefte aan duidelijkheid voor de langere termijn. Het kost wel tijd om tot een gedegen besluit te komen: NAM moet versneld een nieuw winningsplan opstellen en bij het instemmingsbesluit over dit nieuwe winningsplan wordt de openbare voorbereidingsprocedure gevolgd. Voor de tussenliggende periode handhaaft het kabinet de voorlopige voorziening die de Raad van State heeft vastgesteld.”

Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33529-214.html>

De Crisis en herstelwet lag al een poosje in de wieg. Per 1 juli 2015 is de Crisis- en herstelwet reeds van toepassing in Groningen.

Of Groningen wist wat er zou komen? Ik denk het niet.

Wist de overheid wat het zou inhouden? Ik denk het wel

Zie ook: <http://www.ondergroningen.nl/tekst-lezing-ezing/>

Het Crisiskindje groeit

“Vanaf **25 april 2013** heeft de Crisis- en herstelwet een permanent karakter. Daarnaast is de Chw en zijn tal van andere wetten op het omgevingsdomein aangepast. Het zijn verbeteringen om lasten te verminderen, meer flexibiliteit te krijgen in de besluitvorming en praktijkproblemen weg te nemen.

Deze verbeteringen zijn geregeld in de “Wet van 28 maart 2013 tot wijziging van de Crisis- en herstelwet en diverse andere wetten in verband met het permanent worden van de Chw en het aanbrengen van verbeteringen in het omgevingsrecht” (hierna: **wijzigingswet**) (Staatsblad, jaargang 2013, nr. 144).

Niet alle verbeteringen treden direct in werking, zo blijkt uit het inwerkingtredingsbesluit (Staatsblad, jaargang 2013, nr. 145). Een aantal verbeteringen zal gelijktijdig met de noodzakelijke aanpassingen in onderliggende besluiten zoals het Besluit ruimtelijke ordening en het Besluit omgevingsrecht in werking treden.” Bron: <http://www.wabobank.nl/crisis-en-herstelwet-permanent>

“De regering wil het totale stelsel in balans brengen, zodat het voor de gebruikers weer eenvoudiger, hanteerbaar en overzichtelijk wordt, en minder (administratieve) lasten vergt. Een stelsel dat ervoor zorgt dat de besluitvorming primair weer over de inhoud gaat en tot minder juridisering leidt. Een stelsel dat bovendien nauw aansluit bij de Europese wet- en regelgeving. In plaats van belemmerend te werken moet het omgevingsrecht de ontwikkeling en groei van de economie ondersteunen en ruimte bieden voor innovatie. Bij het ontwerpen van een nieuw stelsel zal de regering ook de aanbevelingen van de **commissie Elverding** betrekken. “

Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33135-3.html>

Commissie Elverding

“In de kern gaat het om te komen tot besluiten van een zodanige kwaliteit qua inhoud en procesgang dat **deze maatschappelijk zo breed mogelijk worden gedragen**. Alleen dan zullen besluiten ook daadwerkelijk sneller kunnen worden genomen.”

“De volgende leden hebben op persoonlijke titel zitting in de commissie: de heer P. Elverding, tevens voorzitter, de heer J.J. de Graeff, de heer N.G. Ketting, de heer N.S.J. Koeman, de heer H.J. de Ru, mevrouw M.A. Scheltema en de heer D.B. Stadig.”

Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2008/04/21/het-advies-van-de-commissie-versnelling-besluitvorming-infrastructuure-projecten>

Wetteksten in formele en materiële zin

In het algemeen lijkt het in Nederland dat steeds vaker uitzonderingen niet incidenteel maar structureel worden opgeschaald tot wetteksten in formele of materiële zin en is de ruimte voor de geest van de wet verdwenen. Wetteksten in materiële zin zijn:

- a. **algemene maatregelen van bestuur** (AMvB's, algemeen verbindende voorschriften van de regering). Een AMvB moet worden vastgesteld bij koninklijk besluit (art. 89), dat wil zeggen een besluit dat door de regering wordt genomen;
- b. **ministeriële regelingen** (algemeen verbindende voorschriften van een minister). Ministeriële regelingen worden door een minister uitgevaardigd op basis van delegatie door een wet in formele zin of op basis van subdelegatie door een AMvB.;
- c. **provinciale verordeningen** (algemeen verbindende voorschriften van Provinciale Staten);
- d. **gemeentelijke verordeningen** (algemeen verbindende voorschriften van de gemeenteraad);
- e. **verordeningen van besturen van waterschappen**;
- f. verordeningen van openbare lichamen voor beroep en bedrijf;
- g. verordeningen van andere openbare lichamen met wetgevende bevoegdheden.

Democratische principes worden ook m.b.t. de Chw heel gewoon, alsof het zo hoort, opzijgezet, met instemming van de Kamer:

Art. 2.3. lid 2 e: “ In onderdeel f (is geworden onderdeel e) wordt de zinsnede «waarop aan de gemeenteraad een rapportage zal worden uitgebracht» vervangen door «waarop burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad een rapportage uitbrengen» en «Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer» vervangen door: **Onze Minister van Infrastructuur en Milieu.**”

Nederland kan niet zonder Europa zijn eigen problemen aanpakken:

“Met inachtneming van desbetreffende bindende besluiten van de **Raad van de Europese Unie**, van het **Europees Parlement en de Raad** gezamenlijk of van de **Commissie van de Europese Gemeenschappen**, kan het bestemmingsplan bestemmingen aanwijzen, regels stellen of maatregelen en werken toestaan;”

Zeggenschap/draagvlak is en wordt bewust geminimaliseerd:

Artikel 2.3 is van overeenkomstige toepassing op een provinciaal inpassingsplan dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn binnen een ontwikkelingsgebied als bedoeld in artikel 2.2 met dien verstande dat:

- a. in plaats van «bestemmingsplan» telkens wordt gelezen: inpassingsplan;
- b. in plaats van «burgemeester en wethouders» telkens wordt gelezen: gedeputeerde staten;
- c. in het tweede lid in plaats van «de gemeenteraad» wordt gelezen: provinciale staten.
- d. in het zesde lid in plaats van «Burgemeester en wethouders» wordt gelezen: Gedeputeerde staten;
- e. in het tiende lid in plaats van «gemeente» wordt gelezen: provincie.

Bron: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvi5epmj1ey0/vivuh90oofuf>

Wat kan een kleine groep mensen wonend in een wingebied dan nog uitrichten?

Het kan niet anders of de overheid heeft al jaren een hele grote agenda.

De Crisis en herstelwet (Chw) kan grote gevolgen hebben voor bv. het versterken.

Het versterken kan alleen maar gebaseerd zijn op een duidelijke NPR richtlijn.

De NPR 9998:2015 kan hier echter niet worden gebruikt omdat deze onvoldoende getoetst is aan schade bij de Huizinge beving e.a.. Het gebruik van versnellingsmeters kan deze relatie niet aantonen. Tiltmeters

wel, maar die worden door de overheid al jaren bewust getraineed. Bovendien kan deze richtlijn in de praktijk niet worden getoetst omdat zowel de soort van de beving (welke soort en kracht van de golven/amplitude), de lokale (onder)grond als de soort en staat van een woning veel te divers is.

Is het mogelijk dat m.b.v. de Crisis en herstelwet de NCG via ministeriële bevoegdheid de macht krijgt om te eisen dat bewoners hun woning moeten laten versterken tegen Near Collapse? (= nog net niet instorten) Bij een krachtige beving krijgen bewoners de kans binnen een beperkte tijd hun woning nog net veilig te kunnen verlaten. Of het inderdaad mogelijk is, is niet bekend.

Dat er schade wordt toegebracht, ook bij kleinere bevingen, is blijkbaar van geen belang.

Dat door het versterken vernielingen worden aangebracht evenmin.

Dat woningen daardoor minder woongenot bieden en minder waard worden, doet er blijkbaar ook niet toe.

Onze woning is in de afgelopen 10 jaar 20% in de WOZ waarde gedaald.

Vele huizen, waarbij het versterken duurder wordt dan het huis waard is, zullen in dit kader worden gesloopt, het hart van vele dorpen wordt vernield.

Deze WOZ waarde is al door Rodenboog genoemd als mogelijke uitkoopwaarde minus 5%.

Daar is de WOZ waarde niet eens voor bedoeld. Het pensioen verdampt voor velen zonder dat iemand van de overheden zich hier iets van aan lijkt te trekken.

Aanpassing Chw

De belangrijkste wijzigingen m.b.t. de Chw:

Het artikel over de inperking beroepsrecht decentrale overheden is aangepast. Decentrale overheden kunnen nu weer beroep instellen tegen besluiten van andere decentrale overheden. Nb. Het gaat hier alleen om besluiten die onder de reikwijdte van de Chw vallen.

Het aparte planfiguur 'gebiedsontwikkelingsplan' verdwijnt. De functie en alle onderdelen daarvan zijn nu in en via (een wijziging) van een bestemmingsplan geregeld.

De Chw is permanent gemaakt door het **schrappen van de vervaldatum**.

Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33135-3.html>

Aanpassing andere wetten

In hoofdstuk 2 van de wijzigingswet is een aantal wetten aangepast. Nog niet alle wijzigingen treden in werking. Over de aanpassingen van de Wabo, Wro en Wgh is er meer informatie op de website van de overheid te vinden.

De volgende wetten (met tussen haakjes het artikel uit de wijzigingswet) zijn aangepast in hoofdstuk 2:

1. **Gemeentewet** (artikel 2.1.1)
2. Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 2.1.2)
3. Ontgrondingenwet (artikel 2.1.3)
4. Spoedwet wegverbreding (artikel 2.1.4)
5. Tracéwet (artikel 2.1.5)
6. Wet algemene bepalingen **omgevingsrecht** (artikelen 2.1.6, 2.2.1 en 2.3.1)
7. Wet bodembescherming (artikel 2.1.7)
8. Wet Luchtvaart (artikelen 2.1.8, 2.2.3 en 2.3.2 (artikel 2.2.3 deels in werking))
9. Wet milieubeheer (artikelen 2.1.9 en 2.2.4 en artikel 3.2 (artikel 2.2.4 en artikel 3.2 nog niet in werking))
10. Wet op de economische berichten (artikel 2.1.10)
11. **Wet ruimtelijke ordening** (artikelen 2.1.11, 2.2.5 en 2.3.3 (artikel 2.2.5 deels in werking))
12. Wet Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens (artikelen 2.1.12 en 2.3.4)

- 13. Wet geluidhinder (artikel 2.2.2, nog niet in werking)
- 14. Interim-wet Stad en milieubenadering (artikel 2.4.1)
- 15. **Onteigeningswet** (artikel 2.4.2)

Bron: Infomill <http://www.wabobank.nl/crisis-en-herstelwet-permanent>

Versterken

Misbruik van bevoegdheid bij het versterken van woningen?

Artikel 3:3 Awb zegt:

“Het bestuursorgaan gebruikt de bevoegdheid tot het nemen van een besluit niet voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheid is verleend.”

Het bovenstaand verbod van art. 3.3. Awb (*détournement de pouvoir*/'machtsverdraaiing') vloeit voort uit het legaliteitsbeginsel. Het legaliteitsbeginsel houdt in dat de overheid slechts rechten en plichten in het leven kan roepen indien de overheid daarbij gebruik maakt van een in de wet geregelde specifieke bevoegdheid. Dit betekent dat een bestuursorgaan, wanneer zij gebruik maakt van een bevoegdheid altijd rekening dient te houden met het doel van de wettelijke regeling waaruit de bevoegdheid voortvloeit. Dit verbod ziet op misbruik van die bevoegdheid. Dit versterken dient namelijk niet zozeer de veiligheid van de burger, maar lijkt meer bedoeld om de gaswinning op hoog peil door te laten gaan.

Een voorbeeld van misbruik is te lezen in onderstaand proces:

Het verbod van misbruik van bevoegdheid komt aan de orde in een uitspraak van de rechtbank Arnhem van 23 oktober jl. Op 3 augustus 2011 had het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland aan een bedrijf een last onder dwangsom opgelegd. De last diende om het bedrijf met onmiddellijke ingang een einde te laten maken aan de overtreding van de aan het bedrijf verleende milieuvergunning. De milieuvergunning was verleend in het kader van een bouwproject. Concreet bestond de overtreding uit het buiten bedrijfstijden op- en overslaan en bewerken van spoorwegballast. De dwangsom die zou worden verbeurd bij handelen in strijd met de lastgeving was €2.500,- per etmaal waarin de bedoelde activiteiten buiten de toegestane bedrijfstijden ontplooid zouden worden, met een maximum van €15.000,-.

Het door het bedrijf ingestelde bezwaar werd ongegrond verklaard en de last werd gehandhaafd. Vervolgens is door het bedrijf beroep ingesteld. De rechtbank heeft, voor zover in het kader van het verbod van *détournement de pouvoir* van belang, overwogen dat ter zitting is gebleken dat het bestuursorgaan met het opleggen van de last onder dwangsom niet zo zeer op het oog had het stilleggen van de werkzaamheden, maar voornamelijk een signaal aan de buitenwereld wilde geven dat dit soort situaties niet gedoogd wordt. De last was niet gericht op het stilleggen van de activiteiten van het bedrijf. Sterker nog, uit verklaringen ter zitting van de gemachtigde van het bestuursorgaan bleek dat de activiteiten moesten doorgaan, gelet op het grote maatschappelijke belang dat met de voortgang van het bouwproject was gemoeid. Naar het oordeel van de rechtbank is ook uit de hoogte van de opgelegde dwangsom (een relatief laag bedrag gelet op de omvang van het project) af te leiden dat het bestuursorgaan een signaal heeft willen afgeven en niet op het oog heeft gehad de werkzaamheden daadwerkelijk stil te leggen.

<http://www.wieringa-advocaten.nl/nl/weblog/2012/11/15/misbruik-van-bevoegdheid-bij-het-opleggen-van-een-last-onder-dwangsom>

Het relatief goedkoop en soms twijfelachtig uitgevoerde bouwkundig versterken vanuit 'Near-Collapse' zal met name moeten worden gezien in het licht van het voortzetten van de gaswinning en mogelijk niet als een (wettelijk verplichte) redelijke maatregel tot het voorkomen dan wel zo veel mogelijk beperken van schade in de zin van art. 6:164 BW. Ook is het doel kennelijk niet om bewoners maximaal te beschermen, want dan was de versterking niet in Loppersum begonnen, maar bij de gebouwen waar dan ook, die tot nu toe naar de schade te oordelen al het meest kwetsbaar zijn gebleken.

Het versterken dient dan een ander doel dan waarvoor het bedoeld is, nl. het op een hoog peil kunnen blijven winnen van gas.

Het weigeren van versterken

Een woningbezitter mag altijd zelf bepalen of zijn woning versterkt wordt of niet. Dit vertelde Alders tijdens het gascongres in Groningen d.d. 19 april jl.

Zonder enige zeggenschap van de eigenaren/gedupeerden als rechtmatige vergunninghouders is dit ook niet mogelijk. Art. 2.2.5 WABO (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

Wanneer een bewoner niet wil dat er versterkt wordt aan zijn eigen woning, hoeft hij hieraan dus ook niet mee te werken. Zolang een woning niet onbewoonbaar is verklaard, mag ook niemand uit zijn eigen woning worden gezet. Hoe exact het een en ander geregeld gaat worden onder de Crisis en herstelwet is nog niet helemaal duidelijk.

Dat op de website van het CVW staat dat de NCG bepaalt welke woningen moeten worden geïnspecteerd en op welk moment dat moet gebeuren, is bijzonder. Een woningbezitter bepaalt nl. zelf of hij zijn huis wil laten versterken.

Bewoners van huurwoningen die in een rijtje staan, zullen hun woning wel moeten laten versterken indien dit nodig geacht wordt. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe dit in de praktijk gaat uitwerken. Volgens Alders maakt het wel uit of je in een vrijstaande woning woont, en of bewoners van een hele rij woningen niet akkoord gaan.

Tegen welke krachten kan versterkt worden?

Of een woning versterkt kan worden tegen krachten tegen 'Near Collapse' waarbij tig meer energie vrijkomt dan bij de Huizingebeving, betwijfel ik. 'Near Collapse' betekent dat het nog niet echt instort, maar wel bijna. De maximale PGA – gemeten in Middelstum op 16 aug. 2012 – was $85 \text{ cm/s}^2 = 0,087g \approx 0,1g$. Deze beving van M3.6 had volgens het KNMI een intensiteit van **VI** op de EMS schaal. Maar onderzoek naar de feiten wees in ieder geval in de buurt van het epicentrum op intensiteit **VII**. Bij VII op de EMS schaal staat:

Meubels worden verschoven en voorwerpen vallen in groten getale van de planken. Tal van goed geconstrueerde gewone gebouwen lopen gemiddelde schade op: kleine scheuren in de muren, vallend pleister, stukken schoorsteen vallen om. Oudere gebouwen kunnen grote scheuren in de muren krijgen en niet-dragende muren kunnen instorten.

Het is duidelijk dat de beving van Huizinge niet paste in de verwachting van een beving tussen **M4 en M5 (met verwachte intensiteiten tussen VI en VII (!) op de EMS-schaal!)**. Des te meer zou je juist daarom alle mogelijke gegevens m.b.t. de Huizinge-beving mogen verwachten teneinde de werkelijke intensiteiten vast te stellen en niet alleen de PGA en schade gehaald uit rapporten van Arcadis. Dit is niet gebeurd.

Het European-Mediterranean Seismological Centre (EMSC) meldde aanvankelijk dat de schok een kracht had van M4,1, maar zwakte dat later af naar 3,7. Hoe kan hier zo'n groot verschil tussen zitten? Dit is normaliter nooit het geval.

In het belang van het versterken is het wel van belang te weten met welke PGA er rekening moet worden gehouden.

Er is geen vaste relatie tussen de kracht van een beving (Magnitude) en de gemeten versnelling (PGA). Bij de beving bij Helling (M = 3.1) was bv. sprake van een PGA groter dan bij Huizinge (Helling d.d. 30 september 2015 PGA: 0,11142).

Wanneer de relatie tussen PGA en magnitude voor Groningen variabel is, is dus ook onbekend hoeveel krachtiger en hoeveel meer energie er vrijkomt bij een beving met M4.

Een beving van 4 is 2 ½ keer zo zwaar als die van Huizinge (M=3.6). De energie die vrijkomt bij een beving gaat zelfs met een factor 31,6 omhoog per punt op de magnitudeschaal: bij een M4 beving komt bijna 4 keer zoveel energie vrij als bij een M3.6 beving.

Zelf heb ik de beving van Huizinge op een afstand van 500 meter ervaren. Het hele huis was veranderd in een kermisattractie. Je zag en voelde het huis golven, en torderen, het kraakte en draaide. Wanneer de beving iets zwaarder was geweest, wat het echt fout gegaan. Wanneer dit al mogelijk is bij een PGA van ong. 0,1g, hoe wil je dan een huis versterken dat het 0,2g kan weerstaan? Hoe weet je of er al dan niet sprake van 'Near Collapse' is?

Near Collapse

Wat zegt het Centrum Veilig Wonen over versterken?

"Bouwkundig versterken betekent dat de constructie van uw woning structureel sterker wordt en beter bestand is tegen aardbevingen. Het gaat om maatregelen zoals het versterken van de verbindingen tussen de vloeren en wanden, het versterken van vloeren en muren, het vervangen van muren of de fundering versterken. **Nadat een woning bouwkundig versterkt is, kan er bij een aardbeving nog steeds schade ontstaan. De kans op zware schade is wel aanzienlijk kleiner geworden.**"

Bron: <https://www.centrumveiligwonen.nl/veelgestelde-vragen/veiliger-maken-en-bouwkundig-versterken>

Het lijkt dus of 'Near Collapse' eruit is gehaald. En of de woning beschermd wordt tegen schade. Dit is niet het geval. Het kan een bijkomstigheid zijn, maar een woning wordt niet versterkt tegen zware schade maar tegen net niet instorten. Dit zijn twee aparte zaken.

Op de website van <https://www.nen.nl/NEN-Shop/Eurocodes/Veilige-constructies-bij-aardbevingen.htm> staat toch duidelijk het volgende:

Voor de beoordeling van bestaande gebouwen en voor de beoordeling van een verbouwing (versterking) zijn **alleen het criterium NC** ('Near Collapse') nader uitgewerkt.

Ook wordt een vraag over 'Near Collapse' door de minister als volgt beantwoord.

Vraag:

Waarom worden de sterkteberekeningen uitgevoerd op basis van Nationale Praktijk Richtlijn (NPR) 9998-2015 (Near Collapse) en niet op basis van de laatste inzichten NPR 9998-2017 (Light Damage)?

Antwoord

De laatste versie van de NPR die door de NEN is opgesteld en die als uitgangspunt wordt gehanteerd voor de versterkingsopgave is de NPR 9998 van 2015.

De NCG heeft eind 2016 de NEN gevraagd om de huidige NPR (9998-2015) te actualiseren. De eerste resultaten hiervan worden op zijn vroegst medio dit jaar verwacht. Er is dus nog geen NPR 9998-2017. Uitgangspunt is dat het in Groningen even veilig moet zijn als de rest in Nederland. Dit betekent dat de kans op overlijden als gevolg van een zware aardbeving maximaal **1 op de 100.000** (10-5) mag zijn. Volgens de bouwregelgeving doet deze situatie zich voor als het gebouw **net niet instort (Near Collapse)**. Deze uitgangspunten worden ook gehanteerd bij de sterkteberekeningen die ten grondslag liggen aan de versterkingsopgaven.

Nergens staat dat er een andere norm is of wordt gehanteerd.

Ook is bij een 'Near Collapse' de kans groot dat de rampenwet in werking treedt. Dan heeft niemand ergens meer recht op. Dan is sowieso de woning verloren en is er geen kans meer op schadevergoeding, ook niet door de verzekering.

Ook blijft de kans op materiële schade onverminderd groot. Versterken tegen 'Near Collapse' betekent niet dat er versterkt wordt tegen schade. Dit zijn twee totaal verschillende items en hebben in principe dus niets met elkaar te maken. Wanneer iemand weigert zijn woning te laten versterken, kan derhalve ook niet worden bedreigd dat bij een volgende beving geen schade meer wordt vergoed. Art. 6:177 van het Burgerlijk Wetboek over aansprakelijkheid bij schade door bodembeweging geldt **onverkort**.

Het minderen van de gaswinning met 10% zet ook niet zoveel zoden aan de dijk.

Herman Damveld schrijft over het minderen met 10% als aanbeveling door het Sodm het volgende:

"Uit de berichtgeving over het rapport van het SodM zou men kunnen concluderen dat nu al de winning met 10% naar beneden moet, maar dat is niet zo.

Immers, citaat: *"1. Acties nu, zolang niet een van beide grenswaarden van het alarmeringsprotocol is overschreden:*

- *Huidig productieplafond van 24 miljard NM3/jaar vasthouden – zie Instemmingsbesluit -;*

Bij het eventueel opschalen van de productie uit de Loppersum clusters in het geval van een koude winter zal rekening gehouden moeten worden met het mogelijk optreden van meer en mogelijk zwaardere bevingen."

NPR

In Nederland geldt wetgeving over hoe er veilig gebouwd moet worden. Deze regelgeving is vastgelegd in het Bouwbesluit. Aardbevingsbestendig bouwen is niet opgenomen in deze bouwregelgeving. Naar aanleiding van de aardbevingen in Noordoost Groningen verandert dat nu en is er een richtlijn opgesteld. Dat is de Nederlandse Praktijkrichtlijn **(NPR) 9998 voor aardbevingsbestendig** bouwen die op 18 december 2015 door het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) is gepubliceerd. Op termijn wordt deze NPR opgenomen in het Bouwbesluit. Het opstellen van een definitieve bouwnorm duurt lang omdat er veel partijen bij betrokken zijn en de impact groot is. Tot die tijd is de NPR 9998 de richtlijn als het gaat om aardbevingsbestendig bouwen in Nederland.

"Eén van de kerntaken voor de overheid is te zorgen voor bescherming tegen veiligheidsrisico's. Om de veiligheidsnorm nader in te vullen is afgelopen periode door het Nederlandse Normalisatie-instituut NEN een eerste versie van de Nederlandse Praktijk Richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen (NPR) opgesteld. De NPR betreft de vertaling van een internationale norm voor aardbevingsbestendig bouwen naar de Nederlandse praktijk. Deze richtlijn heeft betrekking op nieuwbouw, verbouw en op bestaande bouw. De veiligheidsnorm die in het NPR wordt gehanteerd is de kans op overlijden van een persoon door het instorten van een gebouw die kleiner is dan eens in de 100.000 jaar. Deze norm geldt in Nederland algemeen voor bouwwerken en is in de NPR uitgewerkt naar eisen voor de bestendigheid van bouwwerken tegen aardbevingen in Groningen." Bron: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vwij5epmj1ey0/vjzdrclbosvi>

Prof. Vlek zegt over deze richtlijn:

"Voor zover de PGA-schattingen vanaf 2014 gestaag lager uitvallen zou ook de Nationale Praktijk Richtlijn (NPR, 2015) voor aardbevingsbestendig bouwen aanzienlijk moeten worden bijgesteld, met grote gevolgen voor het Meerjarenprogramma van de Nationaal Coördinator Groningen. De NPR (2015) is afgestemd op de 'hogere' PGA-kaart van Dost & Spetzler (2015) en betreft slechts het instortingsgevaar, niet de kans op minder ernstige schade. Uitbreiding en herziening van de NPR lijkt derhalve gewenst."

Zie voor meer 'Toekomstperspectief Gaswinning C. A.J. Vlek, sept. 2016':

<http://www.groninger-bodem-beweging.nl/images/pdf/Vlek-art-RVR-jrg7-nr-24-sept-2016.pdf>

Bovendien, hoe weet je welke g-krachten schade toebrengen? Je hebt verschillende soorten golven, verschillende amplitudes en frequenties. Hoe kan ooit voor ieder huis apart een dergelijk plan worden geschreven? Iedereen kan aanvoelen dat dit een schier onmogelijk opgave is. Het is en blijft natte vingerwerk. Geen ondergrond werkt op dezelfde manier.

Er is nooit een onderzoek geweest naar de directe relatie tussen bevingen en schade. De richtlijn berust daarom op aannames.

Het opstellen van een definitieve bouwnorm duurt volgens het CVW/Alders lang, omdat er veel partijen bij betrokken zijn en de impact groot is. Om tot een juiste NPR te komen lijkt ook om alle voorgaande redenen lastig.

Overheid en veiligheid

Wat vindt de overheid van veiligheid en betrokkenheid van burgers bij besluiten?

"Het gaat er in de visie van de OVV om dat de inwoners van Groningen zowel veilig zijn als zich veilig voelen in hun dagelijkse leefomgeving. Het aspect van de beleving van veiligheid is uiteraard van groot belang. Echter, het is niet goed mogelijk om dit te betrekken bij bijvoorbeeld beslissingen over het al dan niet verlenen van vergunningen. Daarom hanteert het kabinet in dit wetsvoorstel een meer objectief begrip van veiligheid. Wel kan **aandacht** worden besteed aan de beleefde veiligheid **door het betrekken van omwonenden bij besluiten en in dit kader het verstrekken van informatie over onder meer veiligheidsaspecten.**"

"Bij onvrijwillige risico's, zoals geïnduceerde aardbevingen door gaswinning, zal sprake zijn van risico's die afhankelijk zijn van beslissingen die vanuit een algemeen belang gezien verantwoord zijn, maar waarvan de gevolgen terecht kunnen komen bij een (kleinere) groep burgers."

Bron: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vjzdrclbosvj>

Het blijkt dat omwonenden betrokken dienen te worden bij besluiten die de veiligheid aangaan.

'Omwonenden' houdt meer in dan bestuurders en maatschappelijke partijen. Tot nu toe heb ik hier nog nooit iets van vernomen. Misschien in de toekomst?

"Voor het kabinet staat de veiligheid bij mijnbouwactiviteiten voorop. Daarvoor is een zorgvuldige besluitvorming rond mijnbouwtrajecten onmisbaar. Dit wetsvoorstel biedt de instrumenten die nodig zijn om regie te kunnen voeren en zo uitvoering te kunnen geven aan de aanbevelingen van de OVV. Het belang van de veiligheid voor burgers wordt expliciet en structureel meegenomen in het besluitvormingsproces en **decentrale overheden krijgen een actieve rol in de besluitvorming**; niet alleen rond de gaswinning in het Groningenveld, maar bij alle vormen van opsporing en winning van delfstoffen, aardwarmte en het opslaan van stoffen."

Bron: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vjzdrclbosvj>

Mooi gezegd, maar wie zijn deze decentrale overheden? Vallen de gemeenteraden en provinciale staten hier ook onder? Of zijn het alleen de colleges van burgemeesters en wethouders en de gedeputeerde staten? In de praktijk blijkt dit nogal iets uit te maken.

Wanneer straks de herindeling achter de rug is, lijkt de provincie opgedeeld in een klein aantal semi-provinciale departementen. Dorpen staan nu al ver af van de bestuurders. En gemeenteraden hebben i.v.m. veel zaken die de gaswinning aangaan, niets te vertellen.

Positieve inbreng i.v.m. veiligheidsaspecten door adviezen als het plaatsen van tiltmeters om bv. veiligheid te monitoren bij het versterken en zodoende ook mee te werken aan een deugdelijke NPR wordt niet opgevolgd. Zelfs de lokale en provinciale bestuurders willen hieraan niet hun medewerking verlenen. Evenals het doen van onderzoek naar de gevolgen van bevingen op de ondiepe bodem om mede de kans op veiligheid te verhogen. Pas nadat de overheid/NAM ziet dat dit soort onderzoek – gedaan door onafhankelijk onderzoek en betaald door bewoners zelf – effect sorteert gaat ze aan de hen zo bekende instellingen ook dit soort opdrachten geven. Bureaus die door bewoners niet als onafhankelijk worden beschouwd.

NAM en uitvoering aardbevingsbestendige nieuwbouw

“Het blijkt dat de NAM zich toch niet helemaal heeft teruggetrokken uit de afhandeling van de gevolgen van de door de gaswinning veroorzaakte aardbevingen. De vergoeding voor de uitvoering van aardbevingsbestendige nieuwbouw blijft nog wel bij de NAM. Tot ergernis van de bouwwereld.”

Bron: <http://www.fluxenergie.nl/uitvoering-aardbevingsbestendige-nieuwbouw-valt-nog-wel-nam/>

Onbewoonbaar verklaren

Wanneer wordt een onbewoonbaarverklaring afgegeven?

“Een onbewoonbaarverklaring wordt gegeven als een woning of woonwageng ongeschikt is voor bewoning. Bij het afgeven van een onbewoonbaarverklaring is bepaald dat de woning of de woonwageng niet meer door het treffen van voorzieningen in bewoonbare staat kan worden gebracht. Dit alles is bepaald in de **woningwet**. De onbewoonbaarverklaring wordt afgegeven door Burgemeester en Wethouders, nadat de inspecteur Volkshuisvesting hierover gehoord is.

Tegen de onbewoonbaarverklaring **staat de mogelijkheid van bezwaar en beroep open**. Deze mogelijkheden worden vermeld in de verklaring zelf. Een beslissing tot onbewoonbaarverklaring omvat tevens een bevel tot ontruiming van die woning of woonwageng. De termijn hiervoor wordt door het College bepaald, maar is ten hoogste zes maanden na de dag waarop de beslissing tot onbewoonbaarverklaring van kracht is geworden.” Bron: <https://www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/wonen/onbewoonbaarverklaring>

De Chw en de onteigeningswet Geldend van 01-03-2017 t/m heden

Artikel 125 van de onteigeningswet zegt:

1. Onze Minister van Veiligheid en Justitie en Onze Minister van Infrastructuur en Milieu zenden binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de Crisis- en herstelwet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten in de praktijk van de artikelen 3.9, 3.10, onderdeel D, 3.12, onderdeel C, 3.13, 3.14, 3.23 en 3.24, onderdeel D, van die wet. *)
2. Binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de Crisis- en herstelwet wordt een voorstel van wet tot regeling van de in het eerste lid bedoelde onderwerpen ingediend bij de Staten-Generaal.

*)De verwijzingen in art. 125:1 betreffen:

Artikel 3.9 [Red: Wijzig de **Onteigeningswet**.]

Artikel 3.9a [Red: Wijzig de **Reconstructiewet concentratiegebieden**.]

Artikel 3.10 [Red: Wijzig de Spoedwet wegverbreding.]

Artikel 3.12 [Red: Wijzig de Tracéwet.]

Artikel 3.13 [Red: Wijzig de Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken.]

Artikel 3.14 [Red: Wijzig de **Waterwet**.]

Artikel 3.23 [Red: Wijzig de **Wet op de waterkering**.]

Artikel 3.24 [Red: Wijzig de **Wet ruimtelijke ordening**.]

Bron: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0001842/2017-03-01>

In de brief aan de Kamer nr. 33 135 staat bij artikel 2.4.2:

“In artikel 125 van de onteigeningswet wordt «Onze Ministers van Justitie, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Verkeer en Waterstaat» vervangen door: Onze Minister van Veiligheid en Justitie en Onze Minister van Infrastructuur en Milieu.”

Er wordt bij de termen ‘onteigenen’ en ‘Chw’ verwezen naar de circulaire “Wijziging van de onteigeningswet d.d. 13-03-2010. Hierin staat:

“In de nieuwe procedure zal de Kroon **op verzoek van** de gemeenteraad, provinciale staten, een ander algemeen openbaar bestuur, of op verzoek van het bestuur van een toegelaten instelling in de zin van de Woningwet, een besluit nemen waarin gronden ter onteigening worden aangewezen. **Gemeenten en provincies nemen geen onteigeningsbesluiten meer.**”

Gemeenten en provincies nemen dus zelf geen onteigeningsbesluiten meer, maar moeten wel besluiten hiertoe een verzoek te doen.

Het verzoek

Aan het besluit, met daarin begrepen het verzoek tot onteigening, worden de volgende eisen gesteld:

- **Het besluit tot het doen van het verzoek moet uitdrukkelijk zijn genomen door een gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur van enig andere, daartoe bevoegde instantie;**
- Het besluit moet binnen drie maanden nadat het is genomen, aan de Kroon worden voorgedragen. Is dit niet het geval, dan vervalt het besluit van rechtswege.

“Deze met het verzoek mee te sturen stukken zijn nagenoeg **gelijk aan de documenten die voorheen ten grondslag lagen aan een lokaal besluit tot onteigening**. Ik vraag uitdrukkelijk uw aandacht voor de onder de laatste drie bolletjes genoemde (soorten) documenten. In verband met een vlotte voortgang van de onteigeningsprocedure zal ik u nog afzonderlijk een richtlijn toezenden waarin ik in verband met de doelstelling van de Chw de door mij gewenste inrichting van bedoelde stukken nader zal aangeven. Het **verzoekende bestuursorgaan** blijft dus ook in de nieuwe systematiek van de onteigeningsprocedure **volledig verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorbereiding van het onteigeningsdossier.**”

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2010/03/13/circulaire-wijziging-van-de-onteyeningswet>

In deze circulaire wordt niet rechtstreeks gesproken over gebouwen. Wel is er een verwijzing naar **Titel IV** van de onteigeningswet, waarin **wel gesproken wordt van gebouwen**.

Zie: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0001842/2017-03-01#TiteldeelIV>

Over onteigening in geval van buitengewone omstandigheden staat in Titel IV artikel 73:

1. Wanneer in geval van brand of watersnood, ogenblikkelijke inbezitneming volstrekt noodzakelijk geacht wordt, kan deze op last van de hoogste burgerlijke overheid, ter plaatse aanwezig, geschieden.
2. Ingeval van watersnood kan ook het dagelijks bestuur van het waterschap, dat met de zorg voor de waterkering is belast, de voorzitter van dat waterschap en ieder daartoe door dat dagelijks bestuur van het waterschap aangewezen lid van dat bestuur, ter vervulling van die taak die last geven.
3. Door watersnood wordt niet enkel het geval verstaan dat dijken zijn doorgebroken of overstromingen hebben plaats gehad, maar ook dat van dringend of dreigend gevaar voor doorbraak of overstroming.
4. De eigendom gaat onmiddellijk op dengene over, in wiens naam de inbezitneming is geschied, vrij van alle met betrekking tot de zaak bestaande lasten en rechten. Alle in art. 60 genoemde lasten of belastingen, waarmede het onteigende is bezwaard, gaan van den dag der inbezitneming op hem over.
5. Het besluit tot inbezitneming wordt zo spoedig mogelijk in de openbare registers ingeschreven. Door het besluit waardeloos geworden inschrijvingen van hypotheek en beslagen worden ambtshalve doorgehaald. Artikel 24, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing.

Bron: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0001842/2017-03-01#TiteldeelIV>

Wat dan te doen?

Er is al genoeg ellende onder de mensen, en al meer dan voldoende geld vrijgemaakt voor rapporten en instanties waar bewoners niets aan hebben.

Het zou beter zijn dit geld te besteden aan:

1. een eigen onafhankelijk kenniscentrum dat zelfstandig kan bepalen welk onderzoek door wie plaatsvindt en als een echt onafhankelijk loket voor bewoners kan functioneren,
2. het plaatsen van tilt- en glasvezelsensoren,
3. mensen die weg willen/moeten uitkopen (tegen een fatsoenlijke prijs),
4. een ruimhartige schadevergoeding,
5. het versterken/aardbevingsbestendig maken van dijken,
6. een meer rechtvaardige verdeling van bewijsvoering: door o.a.. meer geld voor contra-expertise,
7. een fonds voor rechtsbijstand voor gedupeerden,
8. enz. enz.

Wanneer de overheid/overheden de gevolgen van de gaswinning serieus zouden hebben genomen, waren er allang tiltmeters aanbevolen/geplaatst en was er onafhankelijk onderzoek naar de gevolgen van bevingen op de ondiepe bodem gedaan. Dan zou er bij schade werkelijk onafhankelijk onderzoek gedaan zijn. Dan zou een contra-expert evenveel tijd en geld kunnen besteden als de schadeveroorzakende partij. Dan zou ook eerder onderzoek dat onafhankelijk door P. van der Gaag is gedaan serieus behandeld zijn, evenals de (jaren eerdere) gedane aanbevelingen en opmerkingen van anderen.

Dan zouden fundamenteën meegenomen worden bij schade.

Dan was de Huizingebeving correct onderzocht.

Dan zou voor hen wiens woning gesloopt/onbewoonbaar verklaard is, fatsoenlijke woonruimte worden aangeboden.

Dan zou de minister niet hoeven liegen tegen de Kamer over hoe de zaken er voor staan in Groningen.

Dan zouden burgemeesters niet meewerken om mensen uit hun woningen te plaatsen.

Het enige dat je overhoudt, is een hypotheek op een niet bestaande woning.

Nu zegt de minister dat er geen contra-expertise of arbiter meer nodig is. Dit lijkt wel een oorlogsverklaring of een daad van iemand die ontoerekeningsvatbaar is. Misschien wel beide. Waarom doet de minister dit? Is hij de schaamte voorbij? Of is er toch sprake van een dubbele agenda?

We lijken onder een bewind te vallen waar sowieso democratie op menselijke schaal in Groningen na een volgende herindeling al helemaal niet meer functioneert. We dalen af tot een soort van bestel waar een –al tientallen jarenlang goed voorbereide – top-down mentaliteit heerst en je niet meer kunt spreken van een ‘samenleving’.

Het schip van staat lijkt een ponton van beton met een vastgezet roer. Ze maakt zelfs gebruik van sleepnetwetten. Bv. het voorstel van wetgeving in verband met privacy dat voltallig door de Kamer is aangenomen in februari 2017. Wanneer zeggen we: het is genoeg? De grenzen zijn namelijk overschreden. Als afsluiting geef ik u graag onderstaande vraag om te overdenken:

Wat is eigenlijk ‘de overheid’?

Hilda Groeneveld 22 april 2017